

dezvăluie aspecte din munca lor la realizarea unor spectacole, la reușita unor interpretări valoroase, dându-le cuvîntul în cartea ei.

Astfel Justin Grad, Carmen Stamatiaide, Brîndușa Zaița, Rita Stoian, artiști interpreți în piesele *Frații Liu*, *Albă ca zăpada* și *2:0 pentru noi*, arată cum au ajuns la interpretarea veridică a personajelor în munca lor de zi de zi pentru găsirea ideii celei mai fericite, pentru a sluji cât mai bine textul autorului. Mărturisirile acestor artiști întregesc conținutul lucrării Margaretei Niculescu.

Volumul cuprinde și textul dramatizării poveștii *Capra cu trei iezi*, de Ion Creangă, împreună cu schițele de decoruri și de păpuși, precum și indicații de regie.

Dar aceste indicații de regie — care vor să fie un exemplu de analiză a unei piese și de muncă regizorală pentru amatori — sînt punctul nevralgic al lucrării. Autoarea trece în fugă peste obiectul propus — indicațiile de regie — și ne dă numai o sumară analiză a personajelor, o analiză de prisos, pentru că afirmațiile făcute nu aduc nimic nou față de indicațiile date de autorea piesei.

Păreră noastră este că Margareta Niculescu ar fi trebuit să analizeze mai în adîncime piesa. Ar fi trebuit să dea indicații despre montarea spectacolului, pentru ca regizorii și artiștii păpușari amatori să aibă cu adevărat ce învăța, să le fie un îndreptar în activitatea lor artistică. În loc de o simplă analiză literară a personajelor, ar fi fost necesare consistente indicații de specialitate.

Schițele de decoruri și de păpuși — vii și sugestive — sînt semnate de Ella Conovici.

George RÎNCU

Un ghid prețios*

Ceea ce caracterizează de la bun început revista bulgară „Teatr” este orientarea ei. Cercetătorul publicației descoperă cu ușurință, după primele pagini parcurse, poziția militantă a revistei pentru dezvoltarea unei arte teatrale realist-socialiste, strîns le-

gate de interesele și cerințele maselor de spectatori.

Să luăm de pildă numerele 1—8 ale anului 1957. Fie că e vorba de informații, partea vie a oricărui periodic, fie că e vorba de studiu, adică ceea ce formează în fond conținutul de idei al unei publicații, „Teatr” dovedește o poziție clară, principială, față de fiecare problemă sau aspect al mișcării teatrale. De altfel, claritatea poziției ideologice se completează cu o rubricare precisă a materialului, grupat pe sectoare, cu titluri clare, lipsite de orice căutare de „efecte” (sîntem doar în domeniul teatrului!) sau ambiguitate intelectualistă, și menită să înlesnească orientarea cititorului. De pildă: *Tribuna dramaturgului*, *Tribuna regizorului*, *Din trecutul teatrului nostru*, *Peste secole* (rubrică ce cuprinde texte clasice de estetică sau teorie a genului dramatic) și, evident, *Cronica vieții teatrale* din străinătate și din țară.

Trăsăturile pe care le-am semnalat, în deschiderea acestei succinte prezentări, pot fi urmărite, indubitabil, și în interiorul fiecărei rubrici. Vom ilustra afirmația noastră cu ajutorul rubricii *Tribuna dramaturgului*, care, ce-i drept, ni se pare a fi, totodată, și cea mai realizată din revistă.

În cuprinsul ei, de-a lungul celor opt numere, sînt de menționat cîteva studii foarte interesante. Astfel, Nevena Danailova, în articolul „Despre unele probleme ale dramatizării”, exprimă un deziderat, poate, discutabil, în orice caz apt să stimuleze discuții: ea cere categoric teatrului contemporan să dea viață dramatică operelor epice ale literaturii naționale și universale, deoarece genul dramatic are, față de celelalte genuri literare, o excepțională putere de sintetizare și dispune de posibilități dinamice majore pentru înfățișarea chipurilor umane, concretizarea ideilor, a pasiunilor și a conflictelor. Regăsim o preocupare similară într-un alt studiu: „De la nuvelă la dramă” de Kincio Tabakov. Pe de altă parte, în „Adevărurile și rătăcirile comediei”, Armand Baruh discută cu mult curaj de pe poziții critice, carențele, sau mai exact, absența comediei din peisajul dramaturgiei bulgare contemporane; el ru se sfiește să sublinieze prăpastia dintre autor și public, vădită de mai toate rarele încercări în acest gen, întreprinse în zilele

* „Teatr” 1—8/1957 (R. P. Bulgaria).

noastre. Nu-i mai puțin adevărat că și articolul lui Baruh este carent, în măsura în care se mulțumește să constate o stare de fapt, eschivându-se de la o incursiune analitică mai aprofundată. Semnalăm la aceeași rubrica, interesante considerații din nr. 2 despre A. Miller și drama contemporană.

Mărturisindu-ne, în trecut, regretul pricinuit de mai slabă reprezentare, cel puțin cantitativă, a problemelor scenografiei, relevăm în schimb rubrica *Peste secole*, fericit inspirată și instructivă și demonstrând interesul teatrologilor bulgari pentru textele clasice ale teoriei dramatice de la *Poetica* lui Aristot, (nr. 5) până la Diderot (nr. 8) și Goethe (nr. 4). Tot aici se impune interesantul articol al lui Filip Dimitrov: „Documente despre teatrul Renașterii”.

Deosebit de prețioase nu numai sub aspectul documentării istoriografice, ci și ca ilustrare pitorească a izvoarelor și tradițiilor teatrului bulgar, prin readucerea în lumina actualității a unor crîmpeie de viață artistică, sînt materialele despre trecutul acestui teatru, din care cităm: „Prima reprezentare teatrală bulgărească”, „Teatrul muncitoresc în urmă cu treizeci de ani”, „Ivan Șișmanov și teatrul bulgăresc”, pentru a ajunge la un studiu, ce ne privește direct și căruia i s-a făcut loc tot în aceeași rubrică de istorie. E vorba de documentatul articol al lui Vasile Hristu (nr. 6) despre „Teatrul românesc în timpul războiului rus-turc de la 1877—78”. De altfel, trebuie spus că teatrul nostru este frecvent pomenit în paginile revistei bulgare, fie în articolul lui D. B. Mitov, din nr. 7, despre „Dramaturgia clasică în țările de democrație populară”, fie în cronică amplă consacrată piesei lui M. Sebastian, *Steaua fără nume* (nr. 3), în articolul despre *Scrisoarea pierdută* a lui I. L. Caragiale, dată ca exemplu clasic de comedie (nr. 1).

Cronicile și informațiile sînt foarte ample, ele consemnînd principalele evenimente ale vieții teatrale din R. P. Bulgaria și străinătate.

Rubricilor semnalate li se adaugă textele unor piese originale, publicate fie în întregime, fie în fragmente.

Poate că o analiză amănunțită a articolelor ne-ar putea sugera și unele rezerve critice, e firesc să fie așa. Dar, din perspectiva unei priviri de sinteză asupra felului în care se prezintă revista bulgară

„Teatir” și a sistematizării materialului, nu putem să formulăm decît o apreciere favorabilă.

L. MACEDONSKI

Gratuitatea unei profesii de credință

Puși în situația să prezentăm cititorilor o revistă străină și, poate, să formulăm o judecată de valoare cu privire la ea, procedăm, de cele mai multe ori, cam așa: îi atribuim (cu deplină bună-credință, se înțelege) revistei o anumită menire și, pe urmă, în lumina ei, analizăm materialele publicate, găsind — sau negăsind — în ele argumente care să ne permită să conchidem că publicația „își îndeplinește (sau, respectiv, „nu-și îndeplinește”) menirea. Ne-am îngăduit, recunoaștem, un oarecare schematism în această reconstituire. Dar, în fond, așa se petrec lucrurile. Mai exact: măsura aprecierii o constituie așteptările noastre, nu intențiile revistei. Acum, că se poate întimpla ca ele să coincidă, cu atît mai bine. Dar nu-i întotdeauna cazul. De aceea, de astă dată nu ni s-a părut lipsit de interes să acceptăm drept criteriu chiar obiectivele declarate ale revistei de care ne ocupăm: „*Maske und Kothurn*”, publicație trimestrială a Institutului pentru știința teatrului, din cadrul Universității de la Viena.

Revista, care a pășit în al patrulea an de existență, vrea (cităm de pe contracopertă) „să contribuie într-o formă cît mai vie cu putință la dezvoltarea acestei discipline (știința teatrului — *n.n.s.*) aflată în plină ascensiune în multe țări. Ea aduce în discuție problemele fundamentale și esențiale ale teatrului, făcînd legătura cu cele mai recente cercetări și exigențe. Înainte de orice, ea stă în slujba teatrului viu, de azi și de mîine, aruncînd o punte de la cele două milenii de continuitate a culturii occidentale la noua problematică teatrală a zilelor noastre”.

Nu am avea mai nimic de opus acestei enunțări de obiective, deși formula „două milenii de continuitate a culturii occidentale” ni se pare o parcelare, cel puțin neștiințifică, a domeniului pe care e che-

* *Maske und Kothurn*, 1—3/1957.